

**FIL-QORTI TAL-MAGISTRATI
BHALA QORTI TA' ĠUDIKATURA KRIMINALI**

MAGISTRAT DR. ANN MARIE THAKE
LL.B., Adv. LL.M., LL.D

Illum, 30 ta' Mejju 2024

Ir-Repubblika ta' Malta

vs

Emanuel Spagnol

Kumpilazzjoni nru. 449/2021

Il-Qorti,

Rat l-imputazzjonijiet kontra **Emanuel Spagnol**, bin Michele Spagnol u Catarina Spagnol nee` Cutajar, imwieled fis-26 ta' April 1954, detentur tal-karta tal-identita bin-numru 353254M

Akkużat talli f'dawn il-gzejjer, fis-sebgha (7) ta' Lulju tas-sena elf, disa' mija u ħamsa u disghin (1995) u matul ix-xhur u s-snin ta' wara din id-data b'diversi atti magħmulin, ukoll jekk fi żminijiet differenti, u li jiksru l-istess disposizzjonijiet tal-liġi jew disposizzjonijiet relatati tal-liġi u li ġew magħmula b'riżoluzzjoni waħda;

1. Approprja ruħu, billi dawwar bi profitt għalih jew għal persuna oħra, minn ħaġa ta' ħaddieħor li tkun ġiet fdata jew ikkunsinnata lil minħabba l-professjoni, industrija, kummerċ, amministrazzjoni, kariga jew servizz, jew minħabba depożitu neċessarju, taħt titolu li jgħib miegħu l-obbligu ta' radd tal-ħaġa jew li jsir użu minnha speċifikat;

U talli f'dan il-Gzejjer, fl-għoxrin (20) ta' April tas-sena elf disa' mija u sebgha u disghin (1997) u matul ix-xhur u s-snin ta' wara din id-data b'diversi atti magħmulin, ukoll jekk fi żminijiet differenti, u li jiksru l-istess disposizzjonijiet tal-liġi jew disposizzjonijiet relatati tal-liġi u li ġew magħmula b'riżoluzzjoni waħda;

2. Kiseb vantaġġ jew benefiċċju għalih jew għal ħaddieħor f'dokument maħsub għal awtorita pubblika, xjentement għamel dikjarazzjoni jew stqarrija falza, jew ta tagħrif falz;
3. U aktar talli, b'mezzi kontra l-liġi, jew billi għamel użu ta' ismijiet foloz jew ta' kwalifiki foloz, jew billi inqeda b'qerq ieħor, ingann, jew billi wera ħaġa b'oħra sabiex iġieghel titwemmen l-eżistenza ta' intrapriżi foloz, jew ta' ħila,

setgħa fuq ħaddieħor, jew ta' krediti immaġinarji, jew sabiex qanqal tama jew biża' dwar xi għajja kimerika, għamel qliegħ bil-ħsara ta' ħaddieħor, liema ħsara tammonta għal aktar minn ħamest elef euro (€5,000);

4. U aktar talli, bi ħsara ta' ħaddieħor, għamel qliegħ b'qerq mhux msemmi fl-Artikolu 308 tal-Kapitolu 9 tal-Liġijiet ta' Malta, ta' aktar minn ħamest elef euro (€5,000);
5. U aktar talli, ikkometta serq, liema serq huwa aggravate bil-'valur', liema ammont jeċċedi is-somma ta' elfejn, u tlett mija u disgħa u għoxrin Euro u sebgha u tletin ċenteżmu (€2,329.37).

Semgħet ix-xhieda bil-ġurament u rat l-atti u d-dokumenti kollha tal-każ.

Rat in-noti ta' sottomissjonijiet tal-partijiet;

Rat illi waqt is-seduta tal-10 ta' Mejju 2024 il-partijiet iddikjaraw li ma kellhom xejn x'izidu man-noti ta' sottomissjonijiet preżentati minnhom.

Ikkonsidrat;

Il-Qorti sejra l-ewwel tgħaddi sabiex tikkonsidra l-eċċezzjoni tal-preskrizzjoni imqajma mill-imputat. L-imputat qiegħed jargumenta illi l-imputazzjonijiet kollha dedotti kontra tiegħu jinsabu preskritti ai termini tal-artikolu 688 tal-Kodiċi Kriminali, u dan peress li mid-data tal-publikazzjoni tal-kuntratt relattiv għall-ewwel akkuża sal-ħruġ taċ-ċitazzjoni għaddew sitta u għoxrin (26) sena filwaqt illi mid-data tal-publikazzjoni tal-kuntratt relattiv għat-tieni akkuża sal-ħruġ taċ-ċitazzjoni għaddew erbgħa u għoxrin (24) sena. Skont l-imputat ir-reat li bihom qiegħed jiġi mixli ma jammontawx għal reat kontinwat għaliex il-prosekuzzjoni naqset milli tipprova illi l-atti saru b'riżoluzzjoni waħda, u għaldaqstant il-preskrizzjoni tibda tiddekorri mid-data tal-publikazzjoni tal-kuntratti relattiv. L-imputat jargumenta wkoll li ma kien hemm l-ebda interruzzjoni tal-preskrizzjoni skont l-artikolu 691 tal-Kodiċi Kriminali għaliex ladarba l-kuntratti in kwistjoni huma kuntratti pubbliċi huma 'magħrufa' *di natura*, u għalhekk jekk bil-publikazzjoni ta' dawn il-kuntratti ġie kommess xi reat, dan ir-reat ġie magħruf mal-publikazzjoni u l-insinwa ta' dawn il-kuntratti u konsegwentement ma' jista' qatt jingħad li kien hemm injoranza assoluta tal-kommissjoni tar-reat.

Minn naħa l-oħra l-Prosekuzzjoni targumenta li l-akkużi dedotti kontra l-imputat mhumex preskritti minħabba l-applikazzjoni tal-artikolu 692 tal-Kodiċi Kriminali, skont liema ż-żmien tal-preskrizzjoni għad-delitti ma jibdiex jimxi meta l-ħati ma jkunx magħruf. Skont il-Prosekuzzjoni, f'dan il-każ il-preskrizzjoni tista' tibda tiddekorri biss minn meta daww affettwati mill-kuntratti mertu tal-imputazzjonijiet kontra l-akkużat ġew a konjizzjoni tal-aġir tiegħu, u ċioe minn wara l-mewt ta' Maria Dolores Ellul. Il-prosekuzzjoni tagħmel referenza għall-ittra legali mibgħuta mill-aħwa ta' Maria Dolores Ellul fl-4 ta' Awissu 1998 fejn interpellawha sabiex tersaq għad-diviżjoni tal-wirt tal-ġenituri tagħha, meta dak iż-żmien l-imputat kien diġa dawwar il-fond fuq ismu, u jargumentaw illi li kieku l-aħwa ta' Maria Dolores Ellul kienu jafu bl-aġir tal-akkużat żgur li ma kinux jibgħatu din l-ittra legali lil Ellul. Il-prosekuzzjoni tagħmel referenza wkoll għas-sensiela ta' messaġġi skambjati

bejn Susan Bianchi u l-akkużat bejn Marzu u Ġunju 2016 fejn kienu qed jiddiskutu l-bejgħ tad-dar ta' Ellul u li juru li Susan Bianchi u ommha ma kinux jafu b'dak li għamel l-akkużat. Issostni li allura f'dan il-każ jeżisti l-element ta' injoranza assoluta tal-kommissjoni tar-reat għaliex mill-provi jirriżulta ċar li l-imputat kien injot kemm għall-pulizija u kif ukoll għall-parti leżi sal-mument illi Susan Bianchi marret għand in-Nutar Ivan Barbara u dan akkwista d-dokumenti rilevanti u spjegalha x'għamel l-imputat.

Il-Qorti tibda billi tosserva illi għalkemm il-prosekuzzjoni tgħid li l-argument tagħha hu li l-akkuża mertu ta' dawn il-proċeduri mhumix preskritti għaliex il-preskrizzjoni ma tibdiex tiddekorri meta l-ħati ma jkunx magħruf¹, huwa ċar li l-fondament tal-argument tagħhom huwa aktar fis-sens li f'dan il-każ l-akkużi kontra l-imputat mhumix preskritti għaliex ir-reat ma kienx għadu inkixef sa ħafna snin wara. Filfatt, il-prosekuzzjoni stess tagħmel referenza kontinwa fl-argument tagħha għall-aġir tal-imputat, u mhux għall-identita tiegħu. F'dan ir-rigward il-Qorti tosserva li l-ġurisprudenza ta' dawn il-qradi tagħmilha ċara li l-preskrizzjoni fir-rigward ta' reat ikkonsumat tibda ssejtn mill-ġurnata meta r-reat jiġi ikkunsmat, irrISPettivament minn jekk dak ir-reat ikunx inkixef jew le. Kif ingħad fis-sentenza fl-ismijiet **Il-Pulizija vs Danny David Doneo** deċiża mill-Qorti tal-Maġistrati bħala Qorti ta' Ġudikatura Kriminali fit-23 ta' Jannar 2024:

“Illi il-liġi tal-preskrizzjoni tolqot is-sustanza tal-azzjoni u mhux l-aspett proċedurali tagħha. Tirrigwarda l-fini li l-amministrazzjoni tal-ġustizzja tfittex, u ċioe', illi bniedem ma jiġix ipproċessat għal xi azzjoni wara trapass twil ta' żmien meta l-provi li jridu jiġu prodotti quddiem il-Qorti ikunu jew intilfu jew ġew offuskati minħabba t-telfien tal-memorja tax-xhieda li jiġu prodotti. Illi l-Qorti għalhekk temmen illi l-leġislatur espressament ipprova dwar ċirkostanza partikolari, u ċioe' iċ-ċirkostanza fejn reat ikun magħruf iżda il-persuna li kkometta dak ir-reat ma jkunx u dana għandu sinifikat assolut fissens kif deċiż fis-sentenza hawn fuq ċitata illi irid ikun hemm injoranza assoluta ta' l-awtur tad-delitt. Il-leġislatur ma jsemmix il-każ fejn ir-reat ma ikunx magħruf u kwindi dina d-disposizzjoni tal-liġi ma għandhiex tiġi interpretata li tfisser dan. Il-liġi hija ċara – il-preskrizzjoni tibda tiddekorri dejjem meta jsir ir-reat u jieqaf jiddekorri biss meta jkun magħruf li twettaq delitt u l-awtur ta' l-istess ma jkunx magħruf. Allura fis-sitwazzjoni fejn ir-reat ma jkunx magħruf il-preskrizzjoni għandha tibqa' għaddejja sakemm ir-reat jinkixef. Illi fil-każ in diżamina meta dana ir-reat inkixef, it-terminu tal-preskrizzjoni kien laħaq iddekorra.”

Fi kwalunkwe każ, anke li kieku kellu jiġi aċċettat li l-argument tal-prosekuzzjoni huwa li l-preskrizzjoni ma bdiex tiddekorri qabel ċirka 2016 għaliex sa dak iż-żmien l-identita tal-imputat kienet għadha injota għall-eredi ta' Maria Dolores Ellul u għall-pulizija, anke dan l-argument mhuwix legalment sostenibbli. Il-Qorti tagħmel referenza għall-insenjament tal-Professor Mamo li jispjega hekk:

“Prescription in criminal matters, however, is founded not on any tacit or presumed abandonment of one's own rights, but on the mere effect of the lapse of time which takes away the necessity and expediency of

¹ Il-kelma ħati qed tintuża biss għaliex hija l-kelma użata mill-liġi, u dan mingħajr preġudizzju għall-presunzjoni tal-innoċenza tal-imputat.

enforcing punishment. This fundamental fact gives rise to two principles.

The first is that even when the authorities or the persons in whom the action is vested are in fact prevented from instituting proceedings, either because the commission of the offence is ignored, or because the offender has absconded, or on account of any other legal impediment to the exercise of the criminal action, the prescription should run all the same in virtue of the principle upon which it is founded. To this theoretical reasoning, our Code had made an important exception. Sec. 664 [li illum huwa l-art. 692] lays down that in respect of crimes ... prescription does not run when the offender is unknown. This word 'unknown' has been construed as meaning a total and absolute ignorance of the identity of the offender and not any difficulty of convicting of the crime a person reasonably suspected of being the offender [...]

In Criminal Appeal 'Formosa v. Zarb Cousin (Law Reports, Vol. XXV, Pt. iv, p. 936) it was stated that the provision that prescription does not run in respect of crimes when the offender is unknown must receive the strictest interpretation which harmonises it with the basic principles on which prescription is founded in criminal matters. The rule does not apply where the commission of the crime itself is unknown to the complainant or to the prosecutor. The word unknown must be understood in an absolute way and not as referable to the complainant or prosecutor alone, and it is necessary that the impossibility of discovering the offender's identity be due to the malice or practices of the offender himself and not, for instance, to the absence of the complainant or prosecutor from these Islands.

The same principle that the ignorance of the commission of the crime itself, as distinct from the ignorance as to the author thereof, does not prevent the running of prescription was also affirmed in Criminal Appeal Police v. Coleiro, 26/7/419, because as the Court observed, the rule 'contra non valentem agree non currit praescriptio' admitted in Civil Law, did not apply in criminal matters (cfr. Also Cr. App. Police v. Agius, 3/2/47)."²

Din il-posizzjoni ilha tiġi segwita mill-qrati Maltin għal deċenni sħaħ. Per eżempju, fis-sentenza fl-ismijiet **Il-Pulizija vs Mikiel Agius** deċiża fit-3 ta' Frar 1947 kien intqal hekk:

"delle dette leggi criminali, se stabilisce che la trascrizione per i delitti non corra quando il colpevole sia ignoto, esso deve interpretarsi nel senso già da questa corte ritenuto nella sua decisione dell' 11/09/22 in re Luigi Formosa vs Carmelo Zarb Cousin, cioè che sia ignoto non già in modo relativo al solo offeso e per ragioni non imputabili al colpevole, ma in senso obiettivo e generale per malizia e pratiche dello stesso colpevole."

Il-Qorti tkompli billi tosserva li l-fatt li l-allegat reat ma kienx magħruf mill-eredi ta' Maria Dolores Ellul ma jfissirx legalment li l-ħati ma kienx magħruf u li allura d-

² Prof. A. J. Mamo, Notes on Criminal Procedure, p. 33 – 34.

dekors tal-preskrizzjoni kien sospiż. F'dan ir-rigward il-Qorti tagħmel referenza għas-sentenza fl-ismijiet **Il-Pulizija vs Carmel Micallef** deċiża mill-Qorti tal-Appell fl-1 ta' Lulju 2014 fejn intqal hekk:

"8. Din il-Qorti tgħid fl-ewwel lok li ma taqbilx ma' l-interpretazzjoni li tat l-ewwel Qorti ta' l-artikolu 692 tal-Kap. 9 tal-Liġijiet ta' Malta. Il-Professur Sir Anthony Mamo, fin-noti tiegħu dwar il-Proċedura Kriminali, meta qiegħed jddiskuti il-kawżi ta' sospensjoni tal-preskrizzjoni skond l-artikolu 691(2) tal-Kap. 9 tal-Liġijiet ta' Malta, jgħid:

"Besides these two cases our law knows no other cause of suspension of the prescription of the criminal action. It does not, for instance, recognise as such a cause any impediment of fact as, e.g. the illness or insanity of the accused, or the fact that the offender has absconded or is away from these Islands; or that the commission of the offence is not noticed for some time.

"It is only, as we have said, when it is not known who the offender is – though the offence is known to have been committed – that in the case of crimes our law provides that prescription shall not run" (sottolinear ta' din il-Qorti).

9. Konsegwentement ma kinitx korretta l-ewwel Qorti meta qalet li għadarba r- 'reat' kien għadu mhux magħruf, ifisser legalment illi l- 'ħati' ma kienx magħruf."

Fil-każ odjern, il-prosekuzzjoni qed tallega li l-imputat ikkometta r-reati li bihom qed jiġi mixli bil-pubblikazzjoni tal-kuntratti datati 7 ta' Lulju 1995 u 20 ta' April 1997. Għalhekk, għadarba r-reat ġie kkonsumat bil-pubblikazzjoni ta' dawk il-kuntratti, it-terminu preskrittiv applikabbli beda jiddekorri mis-7 ta' Lulju 1995 għar-reati allegatament kommessi minħabba l-pubblikazzjoni ta' dak il-kuntratt, u mill-20 ta' April 1997 għar-reati allegatament kommessi minħabba l-pubblikazzjoni ta' dan il-kuntratt. L-argument li l-eredi ta' Maria Dolores Ellul ma kinux jafu b'dawn il-kuntratti u/jew bl-allegat aġir tal-imputat huwa irrelevanti, għaliex kif ingħad aktar il-fuq, il-preskrizzjoni bdiet tiddekorri mal-konsumazzjoni tar-reat irrispettivament minn jekk kienx magħruf jew le li ġie kommess dan ir-reat.

Lanqas ma jista' jiġi aċċettat li d-dekors tal-preskrizzjoni ġie sospiż għaliex l-eredi ta' Maria Dolores Ellul ma kinux jafu bl-identita tal-imputat bħala l-awtur tal-allegati reati. L-ewwel nett, il-fatt li r-reat kien għadu ma nkixifx ma jistax legalment ifisser awtomatikament li allura l-ħati ma kienx magħruf. Dak li jrid jirriżulta huwa li l-ħati ma kienx magħruf f'sens oġġettiv u ġenerali, minħabba malizja jew atti magħmula minnu biex jaħbi l-indentita tiegħu. Fi kliem ieħor, irid jirriżulta li l-identita tal-awtur tar-reat ma kinitx magħrufa għaliex l-awtur ħa passi konkreti sabiex jaħbi l-indentita tiegħu bħala l-awtur tar-reat. Dan żgur ma jirriżultax f'dan il-każ ikkonsidrat li l-kuntratti li msemmija fiċ-ċitazzjoni huma kuntratti publiċi, li saru quddiem nutar u ġew insinwati fir-reġistru pubbliku, b'mod illi setgħu faċilment jiġu skoperti minn kwalunke persuna li kellha interess tagħmel ir-riċerki neċessarji.

Kif sewwa tissottometti l-prosekuzzjoni, ir-reati ta' misapproporijazzjoni u frodi f'dan il-każ huma suġġetti għall-preskrizzjoni ta' ħmistax -il sena ai termini tal-

artikolu 688(b) tal-Kapitolu 9 tal-Liġijiet ta' Malta, u dan in vista tal-artikolu 310(1)(a) tal-istess kapitolu tal-liġi. Imbagħad ir-reati ta' serq huma suġġetti għall-preskrizzjoni ta' għaxar snin u r-reat ta' dikjarazzjoni jew tagħrif falz għall-preskrizzjoni ta' ħames snin, u dan ai termini tal-artikolu 688(c) u 688(d) rispettivament tal-Kapitolu 9 tal-Liġijiet ta' Malta. Mill-Ordni għan-Notifika tal-imputat, li jinsab esebit a *fol.* 561 tal-atti, jirriżulta li l-imputat ġie notifikat bl-akkużi fis-27 ta' Lulju 2021, u ċioe aktar minn sitta u għoxrin (26) sena wara l-kuntratt tas-7 ta' Lulju 1995 u aktar minn erbgħa u għoxrin sena (25) mill-kuntratt tal-20 ta' April 1997. Għaldaqstant m'hemmx dubbju li l-imputazzjonijiet kollha kontra l-imputat huma preskritti.

Decide

Għal dan il-motivi il-Qorti tiddikjara l-azzjoni kriminali fil-konfront tal-imputat preskritta ai termini tal-artikolu 688(b) fir-rigward tal-ewwel, it-tielet u r-raba` imputazzjoni, tal-artikolu 688(c) fir-rigward tal-ħames imputazzjoni, u tal-artikolu 688(d) fir-rigward tat-tieni imputazzjoni, u konsegwentement tillibera lill-imputat mill-imputazzjonijiet kollha dedotti kontra tiegħu.

Ann Marie Thake
Maġistrat

Ylenia Spiteri
Deputat Reġistratur